

VDAB-FRUITCEL

JAARVERSLAG
2011

1. Voorjaarsenquête

Tijdens de laatste jaargangen van de voorjaarsenquête noteerden wij een afnemende respons. Daarom werd besloten af te zien van de vrij dure verzending per post en de Siebel-technologie in te zetten om de fruittelers maximaal per e-mail te bereiken. De VDAB-Servicelijn leverde een bijkomende inspanning om het aantal beschikbare e-mailadressen te verhogen.

Er vertrokken op deze wijze 406 enquêtes naar fruittelers, maar de respons van 6,65% bleef relatief laag, zodat het resultaat onvoldoende indicatief was voor de te verwachten vacatures. Er bereikten ons 27 antwoorden, waarbij toch reeds 9 inschrijvingen voor de aangekondigde jobdates.

Teelt	Aantal nodig	Aantal zelf te vinden	Aantal nog te zoeken
Aardbeien	118	101	16
Kersen	64	32	29
Houtig kleinfruit	5	5	0
Appelen	349	282	58
Peren	440	340	127
Sorteren	59	47	12
Totaal	1035	807	242

2. Vacatures bij de VDAB (tot en met 11/2011)

Teelt	Ontvangen jobs	Vervulde jobs	Jobs enkel gepubliceerd op www.vdab.be
Zachtfruit	275	269	0
Arbeiders (snoeien,)	16	16	13
Hardfruit	611	596	14
Sorteren	42	42	8
Groentenoogst	1	1	0
Totaal	945	924	35

De oogstverwachtingen waren uitstekend in het voorjaar: na de warme lente werd een grote aanvoer van aardbeien verwacht en liet ook de appel- en perenteelt groeicijfers verwachten.

Simultaan met de elektronische voorjaarsenquête werd de sector via regionale en vakpers gesensibiliseerd om zo veel mogelijk vacatures open te stellen voor de binnenlandse arbeidsmarkt.

Het IRM-Team-Oost, bestaande uit consultants van de Limburgse VDAB en de Luikse Forem, contacteerde een groot aantal fruittelers met het oog op de organisatie van de jobdates. Zij hoorden van diverse werkgevers, die deelnamen aan de jobdates in 2010, dat er geen vacatures nodig waren, omdat ze beschikken over vaste ploegen van Waalse werkzoekenden die in 2011 al voor de tweede, en soms voor de derde maal, gaan werken bij deze werkgevers.

De VDAB registreerde voor de vacatures van het zachtfruit een toename ten opzichte van 2010: dit jaar werden 275 vacatures behandeld. Voor het hardfruit kwamen er aanzienlijk minder vacatures binnen: 611 (in 2010 waren dat er 815). Gedeeltelijk wordt dit verklaard door de inzet van dezelfde werknemers als vorig jaar; ook het noodweer van de 'Pukkelpopramp' op 18 augustus, waarbij in een groot aantal gemeentes de plukrijpe oogst werd vernield, liet zich voelen in de cijfers.

3. **Europese plukkers:** *Zie tabel bijlage 1*

In het kader van het samenwerkingsverband met de gemeentebesturen uit Haspengouw verzamelde de dienst vreemdelingenzaken van de stad Sint-Truiden cijfers betreffende de Europese arbeidskrachten, die zich hebben aangemeld bij de gemeentelijke diensten in de fruitstreek.

Uit deze gegevens (zie tabel bijlage 1) blijkt dat zich dit jaar maar liefst 11717 buitenlandse (Europese) seizoenarbeiders hebben aangemeld bij de gemeentelijke diensten, dat zijn er 1822 meer dan in 2010: een stijging van 18,4%. Het betreft hoofdzakelijk buitenlandse arbeidskrachten uit de lidstaten van de Europese Unie, die geen arbeidsvergunning meer nodig hebben om in België te mogen werken. Inwoners uit Bulgarije en Roemenië hebben in 2011 wel nog een arbeidsvergunning nodig, op basis van een versnelde procedure in het kader van de knelpuntberoepen.

Uit gegevens ontvangen van de dienst Arbeidsmigratie bij het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie blijkt dat er in de provincie Limburg dit jaar 2881 arbeidskaarten seizoenarbeid werden afgeleverd; waarvan 1625 eerste aanvragen en 1256 hernieuwingen.

De overgangsmaatregelen voor Roemenen en Bulgaren liepen vanaf de toetreding (1 januari 2007) voor een periode van 5 jaar, dus tot 31 december 2011. Voor zo ver ons bekend heeft de Federale Overheid nog geen officieel standpunt afgelegd betreffende het (automatisch) eindigen van de overgangsmaatregelen, dan wel het verlengen ervan.

4. **PWA in land-en tuinbouw**

In 2011 werden ongeveer evenveel werknemers ingeschakeld voor land- en tuinbouw als in 2010. Het derde kwartaal scoort traditiegetrouw het hoogst. 80% van de PWA-werknemers in land- en tuinbouw zijn mannen.

Opmerking: het betreft hier steeds de PWA-werknemers die in de betreffende gemeente wonen en actief zijn in land- en tuinbouw (de plaats van de tewerkstelling kan dus een andere gemeente zijn). Het werkelijk aantal PWA-werknemers dat in Zuid-Limburg actief is in de land- en tuinbouw ligt hoger dan 246. Er zijn immers ook een aantal PWA-werknemers actief in de land- en tuinbouw die niet in Zuid-Limburg wonen. Hierover bestaan echter geen cijfers.

Onderstaande cijfers zeggen evenmin iets over het aantal gepresteerde uren: in land- of tuinbouw mag een PWA-werknemer per maand maximaal 150 uren PWA-arbeid verrichten. Het aantal werkgevers dat van het systeem gebruik maakt, stijgt opnieuw.

Werknemers

Kwartaal	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011 (m)	3/2011 (v)	3/2011
Gingelom	11	11	12	8	6	14
Nieuwerkerken	11	12	12	9	5	14
Sint-Truiden	46	65	77	63	10	73
Alken	8	6	10	5	4	9
Bilzen	8	5	6	6	0	6
Borgloon	14	20	15	18	2	20
Heers	10	10	12	6	5	11
Hoeselt	24	13	10	8	2	10
Kortesseem	1	7	8	3	2	5
Lanaken	1	0	1	0	0	0
Riemst	5	6	4	6	0	6
Tongeren	19	26	26	22	4	26
Wellen	7	11	10	4	4	8
Voeren	39	42	47	39	5	44
Totaal	204	234	250	197	49	246

Gebruikers

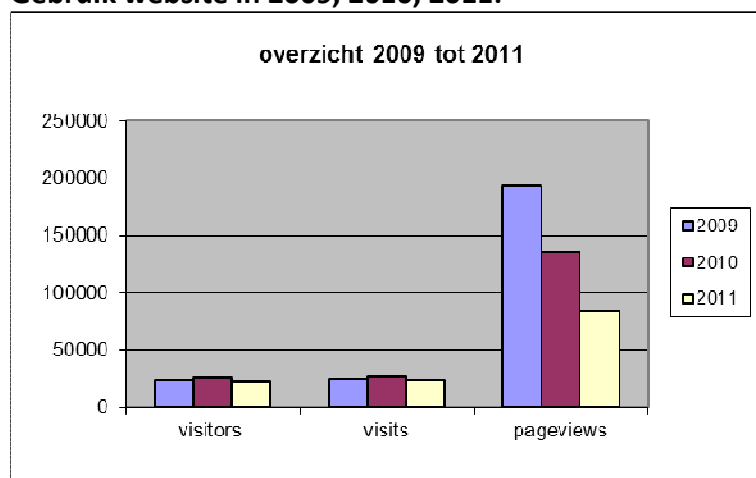
Kwartaal	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011
Gingelom	25	29	26	23
Nieuwerkerken	23	26	22	26
Sint-Truiden	81	81	80	93
Alken	12	14	14	19
Bilzen	17	14	16	19
Borgloon	38	50	39	40
Heers	12	15	20	22
Hoeselt	21	13	10	10
Kortesseem	9	11	15	11
Lanaken	8	7	5	6
Riemst	10	13	15	13
Tongeren	19	26	28	25
Wellen	22	20	24	22
Voeren	10	10	8	9
Totaal	307	329	322	338

5. www.fruitcel.be

Het gebruik van de website kende een piek in de maand augustus. Globaal genomen bleef het aantal gebruikers echter onder het aantal van 2010. Uit het mailverkeer blijkt dat de postbus vooral wordt geraadpleegd door werkzoekenden die op zoek zijn naar vacatures, maar er komen ook vragen binnen van zowel werkzoekenden als werkgevers die de informatiebrochure via de site raadplegen.

De online informatiebrochure werd ge-updatet met geactualiseerde bedragen en adressen. Via de website werd tijdelijk een enquête gepubliceerd voor een doctoraal onderzoek van de Universiteit Gent betreffende specifieke tewerkstellingsvormen zoals seizoenarbeid.

Gebruik website in 2009, 2010, 2011:

	Visitors	Visits	Pageviews	Ontvangen mails
Januari	1805	1903	6028	
Februari	1975	2090	6684	
Maart	2250	2371	8837	26
April	2646	2845	11657	20
Mei	2818	2965	11151	4
Juni	2353	2427	8314	17
Juli	2133	2204	7915	8
Augustus	3115	3265	12855	51
september	2084	2129	5649	2
Oktober	1537	1576	4283	3
Totaal	22716	23775	83373	131

6. Acties door VDAB

Behandeling vacatures t.e.m. 10/2011:

<u>Teelt</u>	<u>Ontvangen jobs</u>	<u>Verwijzingen</u>	<u>Vervulde jobs</u>	<u>Jobs enkel gepubliceerd op www.vdab.be</u>
Zachtfruit	275	67	269	0
Arbeiders (snoeien enz.)	16	63	16	13
Hardfruit	611	55	596	14
Sorteren	42	14	42	8
Groentenoogst	1	1	1	0
Totaal	945	200	924	35

Het aantal ontvangen vacatures (jobs) bleef lager dan in 2010: blijkbaar doet een aantal werkgevers, die in 2010 deelnamen aan de jobdates, terug beroep op de plukkers die ze toen hadden aangeworven.

Ook dit jaar komen de vacatures vooral van werkgevers die aan de jobdates hebben deelgenomen, en die in functie daarvan benaderd werden door de consultants van het IRM-Team-Oost. De consultants van IRM-Team-Midden contacteerden werkgevers uit de Vlaams-Brabantse fruitstreek, die ook konden deelnemen aan de jobdates (zie verder onder punt 7). Werkgevers die op deze manier beroep doen op de binnenlandse arbeidsmarkt doen dit vooral om geen extra investeringen te moeten doen in huisvesting.

De VDAB bracht de jobkansen in de seizoenarbeid als volgt onder de aandacht:

- afficheren van de vacatures in de werkwinkels
- actuele folders via de werkwinkels
- speciale fruitjobkrant ter beschikking van werkzoekenden, via werkwinkels en partners
- regelmatige verspreiding van de fruitjobkrant naar onderwijsinstellingen, vakbonden, ocmw's, en een groot aantal arbeidsmarktpartners.
- 200 klanten werden verwezen naar de fruitvacatures, vooral tijdens de jobdatings.
- via uitgebreide mailingsacties werden talrijke werkzoekenden geïnformeerd over de jobdates en het grote aantal seizoensjobs.
- actieve ondersteuning van de jobdates.

924 jobs werden ingevuld, hetgeen een vervullingsgraad betekent van 97,7%. Over de 35 jobs, die door de werkgever enkel gepubliceerd werden op de VDAB-website, kon geen feedback verzameld worden.

7. Jobdates

Bij gelegenheid van de voorjaarsenquête schreven zich reeds 9 werkgevers zich in voor de jobdates zachtfruit en hardfruit.

De jobdates vonden plaats op 7 april (zachtfruit), en 9 en 12 augustus (hardfruit). Met het oog

op een evenwichtige verdeling van de opkomst van werkgevers en werkzoekenden werden de jobdates hardfruit op 2 locaties georganiseerd; dit gebeurde eveneens omdat er voor het hardfruit grote oogstverwachtingen werden vooropgesteld.

Aan de jobdates ging een persactie vooraf die op ruime belangstelling kon rekenen. Publicatie via diverse media droeg bij tot de ruime opkomst, en verbeterde ook het imago van seizoenarbeid als een geschikte tijdelijke tewerkstelling.

Het Stadsbestuur van Sint-Truiden stelde het Cultureel Centrum Den Bogaard ter beschikking; voor de jobdate in Tongeren kon gebruik worden gemaakt van de infrastructuur van het Provinciaal instituut voor Biotechnisch Onderwijs. Voor de Waalse werkzoekenden zorgde het IRM-Team voor voldoende route-informatie.

Vooraf werden meer dan 1500 Waalse werkzoekenden door het IRM-team via een mailing geïnformeerd over de jobdate. Daarvan waren er rond de 600 aanwezig tijdens de jobdates zachtfruit en hardfruit.

Vlaamse werkzoekenden werden ofwel persoonlijk uitgenodigd of via mailing geïnformeerd; op de jobdates waren bijna 400 Vlaamse werkzoekenden aanwezig.

De jobdates begonnen telkens met een uitgebreide infosessie over inhoud, werkorganisatie en arbeidsomstandigheden voor de Waalse werkzoekenden. Op die manier konden de eigenlijke gesprekken tijdens de jobdates vlotter verlopen.

Tijdens de jobdate hardfruit in Sint-Truiden was er een afvaardiging aanwezig uit Spanje: wegens de toegenomen werkloosheid in agrarische gebieden in Zuid-Spanje zocht een bepaald gemeentebestuur informatie over jobkansen in de Belgische fruitpluk. Zij kregen een rondleiding door het stadsbestuur van Sint-Truiden, en tevens informatie over de mogelijkheid om via het Eures-netwerk jobs te zoeken in België.

Bij elke jobdate waren er tafels voorzien per aanwezige werkgever; tegelijk werden alle bekende fruitvacatures telkens geafficheerd op een 'jobwall'; het IRM-team kon achterhalen dat langs deze weg nog respectievelijk nog 15 (zachtfruit) en 73 (hardfruit) werkzoekenden uit Wallonië een job vonden.

Ook dit jaar waren de werkgevers tevreden over de opkomst van gemotiveerde kandidaten en vonden zij tijdens de jobdate zelf voldoende seizoenarbeiders.

Deelname aan de jobdates:

	Werkgevers		Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
ZACHTFRUIT	<i>Inschrijving</i>	<i>Aanwezig</i>	160			
7/4/2011 St-Truiden	17	15		Vlaamse wz	127	
				Waalse wz	160	
				Totaal wz	287	Ingevuld (incl. 70 uit Wallonië)

	Werkgevers		Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
HARDFRUIT	<i>Inschrijving</i>	<i>Aanwezig</i>	Totaal 633			Ingevuld (incl. 130 uit Wallonië)
9/8/2011 St-Truiden				Vlaamse wz	120	
				Waalse wz	248	
				Totaal wz	368	
Werkgevers Limburg	17	15				
Werkgevers VI-Brabant	10	4				
12/8/2011 Tongeren	15	8		Vlaamse wz	139	
				Waalse wz	232	
				Totaal wz	371	
TOTAAL HARDFRUIT	42	27	633		739	

Naast de jobdates zacht- en hardfruit, waarvan planning en organisatie reeds begonnen in januari, ontstonden dit jaar nog enkele specifieke initiatieven, die wijzen op toenemende interesse voor de invulling van jobs in de seizoenarbeid via deze formule:

- In Bilzen werd op 15 februari een jobdate gehouden voor tuinbouw- en groenarbeider, vooral ten behoeve van de sierteeltsector in deze gemeente. Dit valt strikt genomen buiten het bestek van de fruitteelt, maar het stelsel van seizoenarbeid is ook bij deze bedrijven van toepassing. 7 bedrijven namen deel, en 11 andere bedrijven maakten hun vacatures bekend tijdens deze jobdate. Ook het VDAB-Competentiecentrum was aanwezig bij deze actie. Sommige vacatures behoorden niet tot het stelsel van de seizoenarbeid, maar tot het normaal economisch circuit, interimarbeid of sociale economie.

Er waren 136 Vlaamse werkzoekenden aanwezig; een aantal werkzoekenden was rechtstreeks uitgenodigd, maar er waren ook spontane kandidaten die via de publicatie in de pers aangetrokken werden. Zij konden rechtstreeks solliciteren, maar ook informatie vragen of zich inschrijven voor een opleiding. Er kwamen 19 gegadigden uit Wallonië.

De vacatures van 6 van de 7 bedrijven geraakten ingevuld dank zij de opkomst op deze jobdate.

- Na de jobdate-zachtfruit kwam er nog een spontane vraag van 3 kersentelers bij het IRM-team in Luik binnen; voor hen werd op 30 mei een speciale jobdate georganiseerd bij Forem-Luik. 84 werkzoekenden waren aanwezig en 26 konden bij deze bedrijven aan de slag; 7 kandidaten vonden bij die gelegenheid een seizoensjob bij een ander bedrijf.

	Werkgevers	Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
KERSEN 30/5/2011 Luik	3	30	Waalse WZ	84	Ingevuld met wz uit Wallonië
TUINBOUW/ GROENARBEIDER 15/2/2011 Bilzen	7		Vlaamse wz	136	
			Waalse wz	19	
			Totaal	155	

Een ander opmerkelijk initiatief kwam van OCMW St-Truiden: op 7 juni 2011 maakte het tijdens een ontbijtmeeting voor werkgevers bekend dat een tewerkstelling via artikel 60, onder meer in de fruitsector, ook voor leefloners een opstap kan betekenen, niet enkel naar opbouw van sociale zekerheidsrechten, maar ook naar een job in het normaal economisch circuit. In 2011 waren op deze manier 13 leefloongerechtigden van OCMW St-Truiden actief in de fruitsector.

8. Stuurgroep en beleid.

De stuurgroep Fruitcel vergaderde op 21 februari en besprak toen de evoluties en trends in de fruitsector, voorgesteld door Luc Vanoirbeek (Boerenbond).

De Fruitcel gaf antwoord op 2 parlementaire vragen, gesteld aan Vlaams Minister voor financiën, begroting, werk, ruimtelijke ordening en Sport Philippe Muyters, door respectievelijk Lydia Peeters op 17 februari 2011 en Els Robeyns op 3 november 2011.

9. Besluit:

De trend van de jongste jaren wordt verder gezet. Als uitvoerder van het overheidsbeleid stellen we vast dat steeds meer werkgevers vertrouwd raken met de regelgeving en ook vlot hun weg vinden naar arbeidskrachten. Getuige hiervan is het relatief lage aandeel van de aan de VDAB gemelde vacatures en de feitelijke invulling van de benodigde plukcapaciteit.

De VDAB-Fruitcel zal in 2012 verder operationeel blijven en zich verder samen met de partners uit de fruitsector, maar ook land- en tuinbouw in het algemeen, inzetten voor een vlotte instroom.

De VDAB-Fruitcel probeert alzo uit te groeien tot een kennisdelings- en expertisecentrum voor deze sector en de fruitsector in het bijzonder. Hierdoor zal het mogelijk zijn dat elke werkgever en elke kandidaat-werkende steeds het meest essentiële antwoord op zijn/haar vragen kan vinden.

Ook in 2012 zullen, ter ondersteuning van die werkgevers die hulp nodig hebben bij het invulling van hun vacatures, acties ondernomen worden via de formules van mededelingen, verwijzingen, jobdates en andere jobmatchingsmogelijkheden.

De Stuurgroep zal ook in 2012 de vinger aan de pols houden en de evoluties in de sector opvolgen.

Bijlage 1

GEMEENTE	2000	2001	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Alken	7	4	3	/	/	74	159	183	329	331	448
Bilzen	/	/	/	/	/	45+12	143	175	209	142	150
Borgloon	29	16	/	/	/	376	754	730	1147	1400	1700
Geetbets	25	17	11	74	84	214	313	265	410	447	590
Gingelom	23	21	23	18	19	34	93	202	271	417	481
Glabbeek	/	/	/	/	/	43	107	184	255	308	338
Hasselt	/	/	/	/	/	51	73	163	20	150	211
Heers	5	2	/	/	/	125	113	250	275	325	350
Herk-de-Stad	/	/	/	/	/	205	450	486	409	554	649
Hoeselt	/	/	/	/	/	18	45	85	119	144	123
Kortenaken	/	/	/	/	/	182	303	311	419	494	598
Kortesseem	/	/	/	/	/	90	210	344	380	458	496
Lanaken	/	/	/	/	/	37	88	84	93	55	29
Landen	/	/	/	/	/	22	46	46	42	66	67
Linter	17	7	3	8	10	58	145	107	139	107	140
Nieuwerkerken	/	/	/	/	/	50	669	477	949	1028	1009
Riemst	/	/	/	/	/	215	37	185	150	143	195
Sint-Truiden	77	30	33	230	370	1008+99	2033	2100	2600	2800	3400
Tongeren	/	/	/	/	/	55	136	120	327	160	265
Wellen	9	/	/	/	/	/	/	218	356	216	298
Zoutleeuw	24	12	7	11	3	50	83	93	200	150	180
TOTAAL	211	109	80	341	486	3063	6000	6808	9099	9895	11.717

VDAB-FRUITCEL

JAARVERSLAG
2011

1. Voorjaarsenquête

Tijdens de laatste jaargangen van de voorjaarsenquête noteerden wij een afnemende respons. Daarom werd besloten af te zien van de vrij dure verzending per post en de Siebel-technologie in te zetten om de fruittelers maximaal per e-mail te bereiken. De VDAB-Servicelijn leverde een bijkomende inspanning om het aantal beschikbare e-mailadressen te verhogen.

Er vertrokken op deze wijze 406 enquêtes naar fruittelers, maar de respons van 6,65% bleef relatief laag, zodat het resultaat onvoldoende indicatief was voor de te verwachten vacatures. Er bereikten ons 27 antwoorden, waarbij toch reeds 9 inschrijvingen voor de aangekondigde jobdates.

Teelt	Aantal nodig	Aantal zelf te vinden	Aantal nog te zoeken
Aardbeien	118	101	16
Kersen	64	32	29
Houtig kleinfruit	5	5	0
Appelen	349	282	58
Peren	440	340	127
Sorteren	59	47	12
Totaal	1035	807	242

2. Vacatures bij de VDAB (tot en met 11/2011)

Teelt	Ontvangen jobs	Vervulde jobs	Jobs enkel gepubliceerd op www.vdab.be
Zachtfruit	275	269	0
Arbeiders (snoeien,)	16	16	13
Hardfruit	611	596	14
Sorteren	42	42	8
Groentenoogst	1	1	0
Totaal	945	924	35

De oogstverwachtingen waren uitstekend in het voorjaar: na de warme lente werd een grote aanvoer van aardbeien verwacht en liet ook de appel- en perenteelt groeicijfers verwachten.

Simultaan met de elektronische voorjaarsenquête werd de sector via regionale en vakpers gesensibiliseerd om zo veel mogelijk vacatures open te stellen voor de binnenlandse arbeidsmarkt.

Het IRM-Team-Oost, bestaande uit consultants van de Limburgse VDAB en de Luikse Forem, contacteerde een groot aantal fruittelers met het oog op de organisatie van de jobdates. Zij hoorden van diverse werkgevers, die deelnamen aan de jobdates in 2010, dat er geen vacatures nodig waren, omdat ze beschikken over vaste ploegen van Waalse werkzoekenden die in 2011 al voor de tweede, en soms voor de derde maal, gaan werken bij deze werkgevers.

De VDAB registreerde voor de vacatures van het zachtfruit een toename ten opzichte van 2010: dit jaar werden 275 vacatures behandeld. Voor het hardfruit kwamen er aanzienlijk minder vacatures binnen: 611 (in 2010 waren dat er 815). Gedeeltelijk wordt dit verklaard door de inzet van dezelfde werknemers als vorig jaar; ook het noodweer van de 'Pukkelpopramp' op 18 augustus, waarbij in een groot aantal gemeentes de plukrijpe oogst werd vernield, liet zich voelen in de cijfers.

3. **Europese plukkers:** *Zie tabel bijlage 1*

In het kader van het samenwerkingsverband met de gemeentebesturen uit Haspengouw verzamelde de dienst vreemdelingenzaken van de stad Sint-Truiden cijfers betreffende de Europese arbeidskrachten, die zich hebben aangemeld bij de gemeentelijke diensten in de fruitstreek.

Uit deze gegevens (zie tabel bijlage 1) blijkt dat zich dit jaar maar liefst 11717 buitenlandse (Europese) seizoenarbeiders hebben aangemeld bij de gemeentelijke diensten, dat zijn er 1822 meer dan in 2010: een stijging van 18,4%. Het betreft hoofdzakelijk buitenlandse arbeidskrachten uit de lidstaten van de Europese Unie, die geen arbeidsvergunning meer nodig hebben om in België te mogen werken. Inwoners uit Bulgarije en Roemenië hebben in 2011 wel nog een arbeidsvergunning nodig, op basis van een versnelde procedure in het kader van de knelpuntberoepen.

Uit gegevens ontvangen van de dienst Arbeidsmigratie bij het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie blijkt dat er in de provincie Limburg dit jaar 2881 arbeidskaarten seizoenarbeid werden afgeleverd; waarvan 1625 eerste aanvragen en 1256 hernieuwingen.

De overgangsmaatregelen voor Roemenen en Bulgaren liepen vanaf de toetreding (1 januari 2007) voor een periode van 5 jaar, dus tot 31 december 2011. Voor zo ver ons bekend heeft de Federale Overheid nog geen officieel standpunt afgelegd betreffende het (automatisch) eindigen van de overgangsmaatregelen, dan wel het verlengen ervan.

4. **PWA in land-en tuinbouw**

In 2011 werden ongeveer evenveel werknemers ingeschakeld voor land- en tuinbouw als in 2010. Het derde kwartaal scoort traditiegetrouw het hoogst. 80% van de PWA-werknemers in land- en tuinbouw zijn mannen.

Opmerking: het betreft hier steeds de PWA-werknemers die in de betreffende gemeente wonen en actief zijn in land- en tuinbouw (de plaats van de tewerkstelling kan dus een andere gemeente zijn). Het werkelijk aantal PWA-werknemers dat in Zuid-Limburg actief is in de land- en tuinbouw ligt hoger dan 246. Er zijn immers ook een aantal PWA-werknemers actief in de land- en tuinbouw die niet in Zuid-Limburg wonen. Hierover bestaan echter geen cijfers.

Onderstaande cijfers zeggen evenmin iets over het aantal gepresteerde uren: in land- of tuinbouw mag een PWA-werknemer per maand maximaal 150 uren PWA-arbeid verrichten. Het aantal werkgevers dat van het systeem gebruik maakt, stijgt opnieuw.

Werknemers

Kwartaal	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011 (m)	3/2011 (v)	3/2011
Gingelom	11	11	12	8	6	14
Nieuwerkerken	11	12	12	9	5	14
Sint-Truiden	46	65	77	63	10	73
Alken	8	6	10	5	4	9
Bilzen	8	5	6	6	0	6
Borgloon	14	20	15	18	2	20
Heers	10	10	12	6	5	11
Hoeselt	24	13	10	8	2	10
Kortesseem	1	7	8	3	2	5
Lanaken	1	0	1	0	0	0
Riemst	5	6	4	6	0	6
Tongeren	19	26	26	22	4	26
Wellen	7	11	10	4	4	8
Voeren	39	42	47	39	5	44
Totaal	204	234	250	197	49	246

Gebruikers

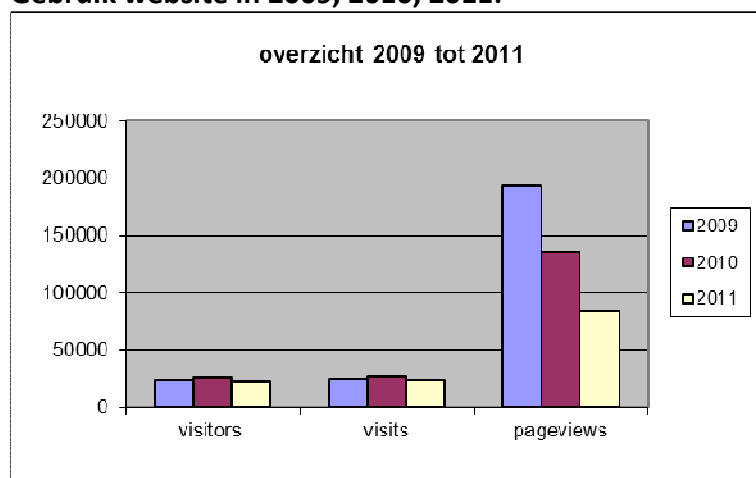
Kwartaal	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011
Gingelom	25	29	26	23
Nieuwerkerken	23	26	22	26
Sint-Truiden	81	81	80	93
Alken	12	14	14	19
Bilzen	17	14	16	19
Borgloon	38	50	39	40
Heers	12	15	20	22
Hoeselt	21	13	10	10
Kortesseem	9	11	15	11
Lanaken	8	7	5	6
Riemst	10	13	15	13
Tongeren	19	26	28	25
Wellen	22	20	24	22
Voeren	10	10	8	9
Totaal	307	329	322	338

5. www.fruitcel.be

Het gebruik van de website kende een piek in de maand augustus. Globaal genomen bleef het aantal gebruikers echter onder het aantal van 2010. Uit het mailverkeer blijkt dat de postbus vooral wordt geraadpleegd door werkzoekenden die op zoek zijn naar vacatures, maar er komen ook vragen binnen van zowel werkzoekenden als werkgevers die de informatiebrochure via de site raadplegen.

De online informatiebrochure werd ge-updatet met geactualiseerde bedragen en adressen. Via de website werd tijdelijk een enquête gepubliceerd voor een doctoraal onderzoek van de Universiteit Gent betreffende specifieke tewerkstellingsvormen zoals seizoenarbeid.

Gebruik website in 2009, 2010, 2011:

	Visitors	Visits	Pageviews	Ontvangen mails
Januari	1805	1903	6028	
Februari	1975	2090	6684	
Maart	2250	2371	8837	26
April	2646	2845	11657	20
Mei	2818	2965	11151	4
Juni	2353	2427	8314	17
Juli	2133	2204	7915	8
Augustus	3115	3265	12855	51
september	2084	2129	5649	2
Oktober	1537	1576	4283	3
Totaal	22716	23775	83373	131

6. Acties door VDAB

Behandeling vacatures t.e.m. 10/2011:

<u>Teelt</u>	<u>Ontvangen jobs</u>	<u>Verwijzingen</u>	<u>Vervulde jobs</u>	<u>Jobs enkel gepubliceerd op www.vdab.be</u>
Zachtfruit	275	67	269	0
Arbeiders (snoeien enz.)	16	63	16	13
Hardfruit	611	55	596	14
Sorteren	42	14	42	8
Groentenoogst	1	1	1	0
Totaal	945	200	924	35

Het aantal ontvangen vacatures (jobs) bleef lager dan in 2010: blijkbaar doet een aantal werkgevers, die in 2010 deelnamen aan de jobdates, terug beroep op de plukkers die ze toen hadden aangeworven.

Ook dit jaar komen de vacatures vooral van werkgevers die aan de jobdates hebben deelgenomen, en die in functie daarvan benaderd werden door de consultants van het IRM-Team-Oost. De consultants van IRM-Team-Midden contacteerden werkgevers uit de Vlaams-Brabantse fruitstreek, die ook konden deelnemen aan de jobdates (zie verder onder punt 7). Werkgevers die op deze manier beroep doen op de binnenlandse arbeidsmarkt doen dit vooral om geen extra investeringen te moeten doen in huisvesting.

De VDAB bracht de jobkansen in de seizoenarbeid als volgt onder de aandacht:

- afficheren van de vacatures in de werkwinkels
- actuele folders via de werkwinkels
- speciale fruitjobkrant ter beschikking van werkzoekenden, via werkwinkels en partners
- regelmatige verspreiding van de fruitjobkrant naar onderwijsinstellingen, vakbonden, ocmw's, en een groot aantal arbeidsmarktpartners.
- 200 klanten werden verwezen naar de fruitvacatures, vooral tijdens de jobdatings.
- via uitgebreide mailingsacties werden talrijke werkzoekenden geïnformeerd over de jobdates en het grote aantal seizoensjobs.
- actieve ondersteuning van de jobdates.

924 jobs werden ingevuld, hetgeen een vervullingsgraad betekent van 97,7%. Over de 35 jobs, die door de werkgever enkel gepubliceerd werden op de VDAB-website, kon geen feedback verzameld worden.

7. Jobdates

Bij gelegenheid van de voorjaarsenquête schreven zich reeds 9 werkgevers zich in voor de jobdates zachtfruit en hardfruit.

De jobdates vonden plaats op 7 april (zachtfruit), en 9 en 12 augustus (hardfruit). Met het oog

op een evenwichtige verdeling van de opkomst van werkgevers en werkzoekenden werden de jobdates hardfruit op 2 locaties georganiseerd; dit gebeurde eveneens omdat er voor het hardfruit grote oogstverwachtingen werden vooropgesteld.

Aan de jobdates ging een persactie vooraf die op ruime belangstelling kon rekenen. Publicatie via diverse media droeg bij tot de ruime opkomst, en verbeterde ook het imago van seizoenarbeid als een geschikte tijdelijke tewerkstelling.

Het Stadsbestuur van Sint-Truiden stelde het Cultureel Centrum Den Bogaard ter beschikking; voor de jobdate in Tongeren kon gebruik worden gemaakt van de infrastructuur van het Provinciaal instituut voor Biotechnisch Onderwijs. Voor de Waalse werkzoekenden zorgde het IRM-Team voor voldoende route-informatie.

Vooraf werden meer dan 1500 Waalse werkzoekenden door het IRM-team via een mailing geïnformeerd over de jobdate. Daarvan waren er rond de 600 aanwezig tijdens de jobdates zachtfruit en hardfruit.

Vlaamse werkzoekenden werden ofwel persoonlijk uitgenodigd of via mailing geïnformeerd; op de jobdates waren bijna 400 Vlaamse werkzoekenden aanwezig.

De jobdates begonnen telkens met een uitgebreide infosessie over inhoud, werkorganisatie en arbeidsomstandigheden voor de Waalse werkzoekenden. Op die manier konden de eigenlijke gesprekken tijdens de jobdates vlotter verlopen.

Tijdens de jobdate hardfruit in Sint-Truiden was er een afvaardiging aanwezig uit Spanje: wegens de toegenomen werkloosheid in agrarische gebieden in Zuid-Spanje zocht een bepaald gemeentebestuur informatie over jobkansen in de Belgische fruitpluk. Zij kregen een rondleiding door het stadsbestuur van Sint-Truiden, en tevens informatie over de mogelijkheid om via het Eures-netwerk jobs te zoeken in België.

Bij elke jobdate waren er tafels voorzien per aanwezige werkgever; tegelijk werden alle bekende fruitvacatures telkens geafficheerd op een 'jobwall'; het IRM-team kon achterhalen dat langs deze weg nog respectievelijk nog 15 (zachtfruit) en 73 (hardfruit) werkzoekenden uit Wallonië een job vonden.

Ook dit jaar waren de werkgevers tevreden over de opkomst van gemotiveerde kandidaten en vonden zij tijdens de jobdate zelf voldoende seizoenarbeiders.

Deelname aan de jobdates:

	Werkgevers		Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
ZACHTFRUIT	<i>Inschrijving</i>	<i>Aanwezig</i>	160			
7/4/2011 St-Truiden	17	15		Vlaamse wz	127	
				Waalse wz	160	
				Totaal wz	287	Ingevuld (incl. 70 uit Wallonië)

	Werkgevers		Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
HARDFRUIT	<i>Inschrijving</i>	<i>Aanwezig</i>	Totaal 633			Ingevuld (incl. 130 uit Wallonië)
9/8/2011 St-Truiden				Vlaamse wz	120	
				Waalse wz	248	
				Totaal wz	368	
Werkgevers Limburg	17	15				
Werkgevers VI-Brabant	10	4				
12/8/2011 Tongeren	15	8		Vlaamse wz	139	
				Waalse wz	232	
				Totaal wz	371	
TOTAAL HARDFRUIT	42	27	633		739	

Naast de jobdates zacht- en hardfruit, waarvan planning en organisatie reeds begonnen in januari, ontstonden dit jaar nog enkele specifieke initiatieven, die wijzen op toenemende interesse voor de invulling van jobs in de seizoenarbeid via deze formule:

- In Bilzen werd op 15 februari een jobdate gehouden voor tuinbouw- en groenarbeider, vooral ten behoeve van de sierteeltsector in deze gemeente. Dit valt strikt genomen buiten het bestek van de fruitteelt, maar het stelsel van seizoenarbeid is ook bij deze bedrijven van toepassing. 7 bedrijven namen deel, en 11 andere bedrijven maakten hun vacatures bekend tijdens deze jobdate. Ook het VDAB-Competentiecentrum was aanwezig bij deze actie. Sommige vacatures behoorden niet tot het stelsel van de seizoenarbeid, maar tot het normaal economisch circuit, interimarbeid of sociale economie.

Er waren 136 Vlaamse werkzoekenden aanwezig; een aantal werkzoekenden was rechtstreeks uitgenodigd, maar er waren ook spontane kandidaten die via de publicatie in de pers aangetrokken werden. Zij konden rechtstreeks solliciteren, maar ook informatie vragen of zich inschrijven voor een opleiding. Er kwamen 19 gegadigden uit Wallonië.

De vacatures van 6 van de 7 bedrijven geraakten ingevuld dank zij de opkomst op deze jobdate.

- Na de jobdate-zachtfruit kwam er nog een spontane vraag van 3 kersentelers bij het IRM-team in Luik binnen; voor hen werd op 30 mei een speciale jobdate georganiseerd bij Forem-Luik. 84 werkzoekenden waren aanwezig en 26 konden bij deze bedrijven aan de slag; 7 kandidaten vonden bij die gelegenheid een seizoensjob bij een ander bedrijf.

	Werkgevers	Jobs	Werkzoekenden		Vacatures ingevuld volgens werkgever
KERSEN 30/5/2011 Luik	3	30	Waalse WZ	84	Ingevuld met wz uit Wallonië
TUINBOUW/ GROENARBEIDER 15/2/2011 Bilzen	7		Vlaamse wz	136	
			Waalse wz	19	
			Totaal	155	

Een ander opmerkelijk initiatief kwam van OCMW St-Truiden: op 7 juni 2011 maakte het tijdens een ontbijtmeeting voor werkgevers bekend dat een tewerkstelling via artikel 60, onder meer in de fruitsector, ook voor leefloners een opstap kan betekenen, niet enkel naar opbouw van sociale zekerheidsrechten, maar ook naar een job in het normaal economisch circuit. In 2011 waren op deze manier 13 leefloongerechtigden van OCMW St-Truiden actief in de fruitsector.

8. Stuurgroep en beleid.

De stuurgroep Fruitcel vergaderde op 21 februari en besprak toen de evoluties en trends in de fruitsector, voorgesteld door Luc Vanoirbeek (Boerenbond).

De Fruitcel gaf antwoord op 2 parlementaire vragen, gesteld aan Vlaams Minister voor financiën, begroting, werk, ruimtelijke ordening en Sport Philippe Muyters, door respectievelijk Lydia Peeters op 17 februari 2011 en Els Robeyns op 3 november 2011.

9. Besluit:

De trend van de jongste jaren wordt verder gezet. Als uitvoerder van het overheidsbeleid stellen we vast dat steeds meer werkgevers vertrouwd raken met de regelgeving en ook vlot hun weg vinden naar arbeidskrachten. Getuige hiervan is het relatief lage aandeel van de aan de VDAB gemelde vacatures en de feitelijke invulling van de benodigde plukcapaciteit.

De VDAB-Fruitcel zal in 2012 verder operationeel blijven en zich verder samen met de partners uit de fruitsector, maar ook land- en tuinbouw in het algemeen, inzetten voor een vlotte instroom.

De VDAB-Fruitcel probeert alzo uit te groeien tot een kennisdelings- en expertisecentrum voor deze sector en de fruitsector in het bijzonder. Hierdoor zal het mogelijk zijn dat elke werkgever en elke kandidaat-werkende steeds het meest essentiële antwoord op zijn/haar vragen kan vinden.

Ook in 2012 zullen, ter ondersteuning van die werkgevers die hulp nodig hebben bij het invulling van hun vacatures, acties ondernomen worden via de formules van mededelingen, verwijzingen, jobdates en andere jobmatchingsmogelijkheden.

De Stuurgroep zal ook in 2012 de vinger aan de pols houden en de evoluties in de sector opvolgen.

Bijlage 1

GEMEENTE	2000	2001	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Alken	7	4	3	/	/	74	159	183	329	331	448
Bilzen	/	/	/	/	/	45+12	143	175	209	142	150
Borgloon	29	16	/	/	/	376	754	730	1147	1400	1700
Geetbets	25	17	11	74	84	214	313	265	410	447	590
Gingelom	23	21	23	18	19	34	93	202	271	417	481
Glabbeek	/	/	/	/	/	43	107	184	255	308	338
Hasselt	/	/	/	/	/	51	73	163	20	150	211
Heers	5	2	/	/	/	125	113	250	275	325	350
Herk-de-Stad	/	/	/	/	/	205	450	486	409	554	649
Hoeselt	/	/	/	/	/	18	45	85	119	144	123
Kortenaken	/	/	/	/	/	182	303	311	419	494	598
Kortesseem	/	/	/	/	/	90	210	344	380	458	496
Lanaken	/	/	/	/	/	37	88	84	93	55	29
Landen	/	/	/	/	/	22	46	46	42	66	67
Linter	17	7	3	8	10	58	145	107	139	107	140
Nieuwerkerken	/	/	/	/	/	50	669	477	949	1028	1009
Riemst	/	/	/	/	/	215	37	185	150	143	195
Sint-Truiden	77	30	33	230	370	1008+99	2033	2100	2600	2800	3400
Tongeren	/	/	/	/	/	55	136	120	327	160	265
Wellen	9	/	/	/	/	/	/	218	356	216	298
Zoutleeuw	24	12	7	11	3	50	83	93	200	150	180
TOTAAL	211	109	80	341	486	3063	6000	6808	9099	9895	11.717